

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 23Co/212/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2217209620
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 05. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Daša Kontríková
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2020:2217209620.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Daša Kontríková a sudkýň: JUDr. Iveta Jankovičová a JUDr. Ľubica Bundzelová, v spore žalobcu: Prima banka Slovensko, a.s., so sídlom Hodžova 11, Žilina IČO: 31 575 951, proti žalovanému: U. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom P. J. XXX, o zaplatenie 2.475,74 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda č. k. 7Csp/111/2017-42 zo dňa 9. apríla 2019, v časti, v ktorej súd žalobu zamietol (výrok II.) a v časti, v ktorej súd povolil žalovanému splácať dlžnú sumu v mesačných splátkach po 100,- eur (výrok III), takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu prvej inštancie sa v napadnutej, zamietajúcej časti (vo výroku II.) **p o t v r d z u j e .**

II. Rozsudok súdu prvej inštancie sa v napadnutej časti splatnosti uloženej povinnosti zaplatiť istinu s príslušenstvom v splátkach a v súvisiacom výroku o náhrade trov konania **r u š í a v e c m u v z r u š e n e j č a s t i v r a c i a** na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výkonom I. žalovaného zaviazal zaplatiť žalobcovi 2.475,74 eura s 5% úrokom z omeškania ročne od 25.03.2017 do zaplatenia, úrok 133,18 eura s 5% úrokom z omeškania ročne od 25.03.2017 do zaplatenia a úrok z omeškania 1,09 eura. Výkonom II. vo zvyšku súd žalobu zamietol, výkonom III. povolil žalovanému splácať pohľadávku v mesačných splátkach po 100,- eur mesačne počnúc nasledujúcim mesiacom po právoplatnosti rozsudku pod následkom straty výhody splátok a výkonom IV. súd priznal žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Rozsudok súd prvej inštancie odôvodnil právne aplikáciou § 565 § 53 ods. 9, § 517 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ), § 1 ods. 2, § 2, § 9 ods. 1, 2 zák. č. 129/2010 Z.z.. Vecne argumentoval tým, že vykonaným dokazovaním mal súd preukázané, že strany konania dňa 28.04.2015 uzavreli úverovú zmluvu č. 206603 na základe ktorej žalobca poskytol žalovanému spotrebiteľský úver vo výške 2.700,- eur. Úroková sadzba bola určená vo výške 17,9 % p.a., počet anuitných splátok bol 108 a výška anuitnej splátky bola určená na 50,75 eura. Splatnosť úveru bola stanovená na 22.04.2004, výška RPMN je 20,85 %. Žalovaný poskytnutý úver nesplácal riadne a včas, porušil zmluvné podmienky a preto žalobca na základe výzvy na predčasné splatenie úveru rozhodol o predčasnej splatnosti úveru dňa 24.03.2017 v zmysle § 565 OZ. a v súlade s úverovou zmluvou. Po preskúmaní zmluvy o úvere súd zistil, že zmluva má všetky náležitosti v zmysle § 9 zák. č. 129/2010 Zz. a preto žalovaný okrem istiny je povinný vrátiť aj úroky a poplatky, preto súd žalobe vyhovel a priznal žalobcovi právo na zaplatenie sumy 2.475,74 eura so zákonným úrokom z omeškania.

3. Pokiaľ ide o nárok veriteľa na úrok z poskytnutého úveru za čas po jeho zosplatnení, súd vychádzal z judikatúry vyšších súdov, že úroky z úveru prináležia veriteľovi len za čas do splatnosti dlhu a následne

sa dlžník dostáva do omeškania a je povinný platiť úroky z omeškania. Súd odkazuje na závery NS SR obsiahnuté v rozhodnutí R 59/1998, ktoré úsudky napokon akceptoval i ÚS SR v rozhodnutí sp. zn. IV ÚS 476/2012 z 18.09.2012, t.j. pokiaľ veriteľ pristúpi k tomu, že považuje celý dlh za splatný (tzv. zosplatnenie úveru), potom nastupuje režim platenia úrokov z omeškania a nie úrokov z úveru. Pri poskytnutí úveru si zmluvné strany dojednávajú ako úroky, tak i lehotu na vrátenie poskytnutých finančných prostriedkov. Zákon teda umožňuje veriteľovi na určitú dobu (do splatnosti) podľa jeho predstáv poskytnúť úver a vypýtať si za to dohodnuté úroky. Od začiatku sledujú úroky dohodnutú dobu poskytnutia finančných prostriedkov, ktorej koniec završuje tzv. splatnosť úveru. Zo zákonom stanovených dôvodov (napr. nesplácanie úveru) má veriteľ právo splatnosť skrátiť. Niet zákonného kogentného pravidla, podľa ktorého by dlžník mal povinnosť zo zákona platiť po splatnosti úveru (po ukončení zmluvného úverového vzťahu) úroky popri úrokoch z omeškania. Ak úver nie je po splatnosti splatený, zákon priznáva veriteľovi za zadržovanie jeho finančných prostriedkov sankcie či už zákonné (úroky z omeškania s kogentne stanoveným limitom) alebo zmluvné (napr. zmluvná pokuta). Splácanie úveru v splátkach na strane veriteľa má za následok absenciu požičanej sumy istiny, ktorá sa iba postupne (v splátkach) vracia a spláca a za tento stav nedostatku a úverovania patrí veriteľovi úrok. Úrok preto predstavuje jednoducho povedané cenu peňazí v zmysle ceny obetovanej príležitosti veriteľa, ktorý tým, že nemá istinu úveru k dispozícii, nemôže s touto nakladať a produkovať zisk. Po nadobudnutí splatnosti úveru (či už celého alebo jednotlivých splátok) veriteľovi vzniká nárok na vrátenie požičanej sumy, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu splatnosti úveru (alebo jeho časti). Vzhľadom na uvedené skutočnosti súd vo výroku II. žalobu zamietol v časti, ktorou žiadal žalobca o zaplatenie úrokov vo výške 17,9 % ročne z nezaplatennej istiny vo výške 2.475,74 eura od 25.03.2017 až do zaplatenia, teda za dobu po vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru.

4. Žalobca mal v konaní plný úspech, preto mu súd priznal náhradu trov konania v plnom rozsahu v zmysle § 255 ods. 1 s poukazom na § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP).

5. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal odvolanie žalobca prostredníctvom právneho zástupcu v rozsahu proti zamietnutiu žaloby v prevyšujúcej časti a v časti splátok. Žalobca odvolanie odôvodnil tým, že pokiaľ ide o otázku nároku žalobcu ako veriteľa na úrok z poskytnutého úveru za čas po jeho zosplatnení nesúhlasí s názorom súdu prvej inštancie že úroky z úveru prináležia veriteľovi len za čas do splatnosti dlhu a následne sa dlžník dostáva do omeškania a je povinný platiť úroky z omeškania. Popri absencii právnych noriem obmedzujúcich predmetný nárok veriteľa existuje množstvo zákonných ustanovení (§ 497, § 502 ods. 1, § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka, ďalej len ObZ), z ktorých priamo, resp. výkladom, resp. cez analogiu legis vyplýva záver, podľa ktorého nárok veriteľa na dohodnutý (zmluvný) úrok nie je viazaný (obmedzený) na zosplatnenie dlhu, ale na vrátenie v rámci úveru poskytnutých peňažných prostriedkov. Uvedené ustanovenia spájajú povinnosť platenia úrokov s obdobím skutočnej držby peňažných prostriedkov. Takýto výklad zákonných ustanovení vyplýva aj z komentára IURA EDITION k príslušným ustanoveniam Obchodného zákonníka. Záver žalobcu o povinnosti platiť úroky je zrejmy aj z § 16 ods. 1, § 13 ods. 3 zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch (ďalej len ZSÚ).

6. Obsahom záväzku dlžníka nie je vrátiť len poskytnuté peňažné prostriedky, ale aj (zmluvné) úroky, ktoré nemožno stotožňovať s (zákonnými) úrokmi z omeškania. Úrok z úveru je nárokom, na ktorý nemá vplyv omeškание dlžníka ani prípadné zosplatnenie dlhu, ktoré je skutočnosťou zakladajúcou vznik nových sankčných záväzkov dlžníka, pričom nárok na úrok z úveru neovplyvňuje. Iný výklad by musel byť odôvodnený priamo príslušnými zákonnými ustanoveniami (ktoré však neexistujú) alebo nepriamo, extenzívnym výkladom existujúcich zákonných ustanovení, ktorý však nebol predložený. Výklad prezentovaný súdom v napadnutom rozhodnutí by znamenal, že porušenie zmluvy zo strany dlžníka sankcionuje veriteľ, ktorý prichádza o dohodnutý zmluvný úrok a zvyhodňuje dlžníka vo forme zníženia úroku na úroveň zákonného úroku z omeškania. S takýmto názorom nemožno súhlasiť a nepredstavuje rovnovážne usporiadanie záväzkového vzťahu po porušení povinností dlžníka, ale naopak ho nelogicky zvyhodňuje, a to na úkor veriteľa, ktorý svoje povinnosti zo zmluvy splnil a ktorý by bol takýmto výkladom stavu znevýhodnený dvojnásobne. Okrem toho takýto názor poskytuje návod dlžníkom na to, ako neplniť svoje zmluvné povinnosti bez obáv o zhoršenie svojho postavenia, naopak s očakávaním jeho zlepšenia. Strata výhody splátok a príslušný zákonný úrok z omeškania sú adekvátnymi sankciami, s ktorými zákon počíta, pričom ohľadom straty výhody splátok (predčasnemu zosplatneniu úveru) určuje záväzné časové a faktické podmienky, bez naplnenia ktorých k nej nemôže vo vzťahu k spotrebiteľovi dôjsť a ohľadom úrokov z omeškania určuje záväzne ich výšku. Pokiaľ

majú súde záujem chrániť spotrebiteľa v obdobných prípadoch omeškania, majú možnosť tak urobiť v zmysle zákona a nie nad jeho rámec, a to najmä tak, že po adekvátnom preskúmaní objektívnosti príčin omeškania spotrebiteľa ako dlžníka, ktoré viedlo k predčasnemu zosplatneniu, použitím § 232 ods. 3 CSP určia dlžníkovi dlhšiu lehotu na splatenie dlžnej sumy (k čomu súde v rozhodujúcej väčšine prípadov aj reálne pristupujú, čo len ďalej oslabuje argument uvádzaný v napadnutých rozhodnutiach súdov, že spotrebiteľ je po zosplatnení úveru znevýhodnený stratou výhody splátok, keďže túto opäť získa vďaka rozhodnutiu súdu). Reštriktívne ustanovenie vo vzťahu k nároku veriteľa na zmluvný úrok po zosplatnení neobsahuje žiadny právny predpis. Ak by bolo úmyslom zákonodarcu dobu nároku veriteľa na dohodnutý úrok ohraničiť, nepochybne by tak učinil. V tejto súvislosti žalobca poukázal na rozdielnu rozhodovaciu prax iných odvolacích súdov, ktoré priznávajú žalobcom, veriteľom úroky aj po zosplatnení úveru, ide o rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 3Co/108/2017 z 29.05.2018; č.k. 8Co/138/2017-83 zo dňa 27.03.2018; č.k. 8Co/206/2018-175 zo dňa 27.11.2018; rozhodnutie Krajského súdu Žilina č.k. 11Co/12/2017-90 zo dňa 31.01.2017; rozhodnutia Krajského súdu Banská Bystrica č.k. 43Co/23/2017-92 zo dňa 29.11.2017, č. k. 43Co/29/2018 zo dňa 16.08.2018, č.k. 43Co/7/2018 zo dňa 31.05.2018, č.k. 43Co/37/2018 zo dňa 20.12.2018, a ďalšie; rozsudok Krajského súdu Nitra sp. zn. 12Co/116/2017 z 19.06.2018, č.k. 8Co/193/2017-88 zo dňa 07.12.2017, č.k. 7Co/366/2017-84 zo dňa 30.11.2017, sp. zn. 12Co/4/2018 z 11.12.2018 a ďalšie; rozhodnutia Krajského súdu Košice sp. zn. 5Co/297/2017 zo dňa 13.02.2018, sp. zn. 5Co/311/2017 zo dňa 15.02.2018, 5Co/250/2017 zo dňa 13.02.2018, sp. zn. 5Co/372/2017 zo dňa 22.03.2018, sp. zn. 5Co/414/2017 zo dňa 27.03.2018, sp. zn. 5Co/339/2017 zo dňa 22.03.2018 a ďalšie; rozhodnutia Krajského súdu Prešov sp. zn. 14Co/22/2018 zo dňa 29.01.2019, sp. zn. 14Co/29/2018 zo dňa 15.01.2019, sp. zn. 25Co/71/2018 zo dňa 31.01.2019; rozhodnutie Najvyššieho súdu SR publikované v časopise Zo súdnej praxe pod č. 55/1996; rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky č. k. 33 Cdo 212/2014 zo dňa 21.08.2014.

7. Žalobca sa osobitne vyjadril k argumentom, ktoré súd prvej inštancie uvádza na podporu svojich právnych záverov a s ktorými žalobca nesúhlasí. Podľa názoru žalobcu aj v zmluvnom vzťahu so spotrebiteľom môže dôjsť úplne spravodlivo a odôvodnene k zhoršeniu postavenia spotrebiteľa ako dlžníka v prípade, že tento poruší svoje zmluvné povinnosti. V takomto prípade je zhoršenie jeho postavenia logické, a to jednak z dôvodu motivácie k skorému plneniu svojich záväzkov a jednak z dôvodu prevencie, v prípade ak zmluvné podmienky neporušil. V prípade zosplatnenia dlhu z dôvodu dlhodobého neplnenia záväzkov dlžníka, dochádza k spravodlivému navýšeniu úročenia o úrok z omeškania, ktorý je opäť logicky a spravodlivo administratívne regulovaný. Čo naopak považuje žalobca za absurdné je, že z dôvodu porušenia zmluvných povinností dlžníka, spotrebiteľa, by malo dôjsť k zhoršeniu postavenia veriteľa, ktorý svoje záväzky zo zmluvy neporušil, stále nemá v držbe finančné prostriedky a má (podľa názoru prvostupňového súdu) stratiť aj nárok na zmluvné úroky. V danej veci žalobca poukazuje aj na odlišné stanovisko podpredsedu Ústavného súdu Slovenskej republiky JUDr. Milana Ľalíka v náleze zo dňa 24.10.2013, sp. zn. I. ÚS 547/2012, v ktorom pomerne ilustratívne poukázal na aktuálnu zjavnú a neudržateľnú predimenzovanosť ochrany spotrebiteľa a „démonizovanie“ veriteľskej pozície v neprospech právnej istoty a celkového doterajšieho vnímania objektívneho práva v podmienkach kontinentálnej právnej kultúry. Ďalej je potrebné uviesť, že rozhodnutie NS SR 4Obo/143/98 na ktoré poukazuje prvoinštančný súd sa netýka samotného uplatňovania nároku na dohodnutý úrok z poskytnutých peňažných prostriedkov po zosplatnení úveru. V danej veci Najvyšší súd SR riešil okrem iných, prioritne otázku nároku na úroky z omeškania v prípade omeškania s platením úrokov za poskytnutie peňažných prostriedkov a nároku na úroky z omeškania v prípade omeškania s platením úrokov z omeškania. Predmetné rozhodnutie nie je rozhodnutím vo veci samej, a samotné konštatovanie Najvyššieho súdu SR, aké skutočnosti má prvostupňový súd skúmať, nemožno považovať za záväzný právny názor Najvyššieho súdu SR. Rovnako na vec nie je aplikovateľné uznesenie Ústavného súdu SR IV. ÚS 476/2012, pretože Ústavný súd SR sa v danom prípade nielenže nevyjadril k meritu tohto dovolania, ale tak ani nemohol urobiť.

8. Pokiaľ súd prvej inštancie umožnil žalovanému zaplatiť dlžnú sumu v splátkach, jeho rozhodnutie nie je v súlade s § 232 ods. 3 CSP, ktoré ustanovuje, že lehota na plnenie je tri dni a plynie od právoplatnosti rozsudku. Súd môže v odôvodnených prípadoch určiť dlhšiu lehotu. Súd má teda možnosť určiť paričnú lehotu dlhšiu ako tri dni avšak výlučne v odôvodnených prípadoch (nie splátky), pričom súd prvej inštancie v prejednávanej veci neodôvodnil svoje rozhodnutie splácať dlh v splátkach. V tejto súvislosti žalobca poukázal na rozsudok Krajského súdu v Žiline č.k. 11Co/91/2017-138 zo dňa 16.05.2017; uznesenia Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 43Co/18/2017-95 z 21.09.2017; č.k.

12Co/145/2017-85 z 31.7.2017; rozhodnutie č. k. 15Co/185/2017-136 z 27.9.2017 a mnohé ďalšie rozhodnutia odvolacích súdov v Prešove, v Trnave, v Bratislave.

9. Vzhľadom na všetky vyššie uvedené skutočnosti je podľa názoru žalobcu odvolanie dôvodné, keďže je daný odvolací dôvod v zmysle § 365 ods. 1 písm. h) CSP a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Žalobca preto navrhuje, aby odvolací súd v zmysle § 388 CSP rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu zmenil tak, že návrhu žalobcu vyhovie aj v zamietnutom rozsahu a žalovaného zaviazhe uhradiť dlh v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku a zároveň, aby žalobcovi priznal aj náhradu trov konania a trov odvolacieho konania.

10. Žalovaný odvolanie nepodal, k doručenému odvolaniu žalobcu sa písomne nevyjadril.

11. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou stranou sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie v čase jeho podania pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na verejnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 CSP), dospel k záveru, že odvolaniu proti zamietajúcej časti žaloby nie je možné priznať úspech, keďže rozhodnutie súdu prvej inštancie je v tejto časti vecne správne. Dôvodným bolo odvolanie žalobcu v časti, v ktorej súd žalovanému povolil dlh zaplatiť v splátkach.

12. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu vymedzeným rozsahom a dôvodmi odvolania žalobcu bolo posúdiť, či súd prvej inštancie rozhodol vo veci správne, ak žalobu v časti o zaplatenie úroku vo výške 17,9 % ročne zo sumy 2.475,74 eura od 25.03.2017 do zaplatenia zamietol a to s poukazom na odvolacie argumenty uplatnené odvolateľom.

13. Pretože odvolací súd preberá súdom prvej inštancie zistený skutkový stav, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie žalobcom tvrdeného nároku, ktorý v nevyhnutnom rozsahu vykonal dokazovanie potrebné na posúdenie uplatneného nároku, výsledky dokazovania jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach správne vyhodnotil, s poukazom na § 387 ods. 2 CSP, odvolací súd odkazuje na odôvodnenie písomného vyhotovenia preskúmaného rozsudku v časti, v ktorej súd žalobu o zaplatenie úroku po vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru zamietol. Odvolací súd nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od týchto záverov súdu prvej inštancie odchýliť a preto nemôže dať za pravdu odvolateľovi.

14. Súd prvej inštancie správne kvalifikoval právny vzťah založený úverovou zmluvou uzavretou medzi stranami sporu 28.04.2015 ako spotrebiteľský, keďže zmluva spĺňala definíčné znaky takejto zmluvy. Žalovaný uzatváral zmluvu ako fyzická osoba, ktorý pri uzatváraní zmluvy nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Žalobca vystupoval v postavení dodávateľa, teda osoby, ktorá pri uzatváraní spotrebiteľskej zmluvy konala v rámci predmetu svojej obchodnej, prípadne inej podnikateľskej činnosti (§ 52 ods. 3, 4 OZ). Na uvedené nemá žiaden vplyv skutočnosť, že zmluva o úvere je zmluvným typom upraveným v Obchodnom zákonníku.

15. Úprava spotrebiteľskej zmluvy tvorí právny základ ochrany spotrebiteľa v súkromnoprávných vzťahoch a je základným inštitútom spotrebiteľského práva. Na ochranu spotrebiteľa boli prijaté viaceré osobitné právne normy a za týmto účelom sa viackrát novelizoval Občiansky zákonník (ktorým bola dopĺňaná definícia spotrebiteľskej zmluvy), ako aj zákon o ochrane spotrebiteľa. Na úrovni komunitárneho práva bolo prijatých pomerne veľa smerníc a nariadení, ktoré sa týkajú problematiky ochrany spotrebiteľa. Ak by sa úprava obsiahnutá v smerniciach prevzala do vnútroštátneho právneho poriadku nesprávne, napr. zúžene, mohol by sa dotknutý subjekt (spotrebiteľ) domáhať ochrany svojich práv na Súdnom dvore Európskej únie a žiadať o posúdenie nesúladu národnej úpravy s príslušnou smernicou. Judikatúra Súdneho dvora Európskej únie (napr. v rozhodnutí C-106/89 Marleasing SA v. La Commercial International d Alimentation SA., C-334/92 Theodor Wagner Mired v. Fondo de Garantia Salarial alebo C-91/92 Paola Faccini Dori a Recrep SRL) dovodila povinnosť vykladať vo svetle

komunitárnych noriem nielen ustanovenia národného práva implementujúceho komunitárny predpis (smernicu), ale tiež národné právo ako celok, pričom vnútroštátny súd je povolaný k výkladu národného práva v čo najväčšom možnom rozsahu vo svetle textu a účelu smerníc (tzv. nepriamy účinok smerníc). Vzhľadom na nadradenosť komunitárneho práva ako rozhodujúceho faktora pri naplnení cieľa smerníc (predovšetkým čl. 6 ods. 1 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách chrániaci situáciu znevýhodneného postavenia spotrebiteľa a smerujúci k nahradeniu formálnej rovnováhy, ktorú zmluva nastoľuje medzi právami a povinnosťami zmluvných strán, skutočnou rovnováhou), bolo potrebné pri výklade noriem na ochranu spotrebiteľa reflektovať obsah a účel európskej ochrany spotrebiteľa, obsiahnutý v príslušných smerniciach.

16. Veriteľovi patria dohodnuté zmluvné úroky z poskytnutých prostriedkov iba do splatnosti dlhu, následne sa dlžník dostáva do omeškania a je povinný platiť už iba úroky z omeškania (uznesenie NS SR sp. zn. 4Obo 143/98), pričom uvedeným názorom aj podľa Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 476/2012 nedošlo k porušeniu ústavných práv veriteľa. Žalovaný bol povinný platiť zmluvný úrok do dohodnutej doby vrátenia požičaných peňazí. V prípade zmeny pôvodných podmienok, za ktorých bol úver poskytnutý, po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru, dlžník sa dostáva do omeškania s plnením dlhu a nastupuje režim platenia úrokov z omeškania (rozhodnutie Krajského súdu v Žiline sp. zn. 10Co/108/2014). Povinnosť uhradiť úrok do jeho vrátenia sa vzťahuje na časové obdobie od poskytnutia úveru do doby, pokiaľ veriteľ nevyvolá zmenu pôvodných podmienok, za ktorých bol úver poskytnutý (napr. výzvou na predčasné splatenie úveru, v dôsledku ktorého nastupuje režim platenia úrokov z omeškania). V prípade iného záveru by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťažaniu, a to jednak v podobe úrokov z úveru, ako aj úrokov z omeškania, čo by spôsobovalo značnú nerovnováhu vo vzťahoch medzi účastníkmi (rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 1Co/30/2012).

17. Veriteľ svojím právnym úkonom navodzuje stav, v ktorom má právo získať okamžite späť celú sumu požičaných peňažných prostriedkov, v dôsledku čoho na jeho strane odpadá obmedzenie jeho práva na dispozíciu s istinou úveru, a tým obmedzenia obchodovania s peniazmi, ktoré už dlžník nemá právo vrátiť v režime výhody splátok. Ak teda nastal stav, kedy spotrebiteľ už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, niet dôvodu ani na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby finančných prostriedkov spotrebiteľom. Odvolacia námietka žalobcu o povinnosti dlžníka platiť zmluvný úrok od poskytnutia peňazí do ich reálneho vrátenia preto nemohla obstáť. Je na veriteľovi, akým spôsobom reflektuje stav porušenia zmluvných povinností dlžníka a v prípade zosplatnenia celého dlhu nesie veriteľ zodpovednosť vyplývajúcu zo zmeny pôvodných podmienok, za ktorých bol úver poskytnutý, s čím sú spojené následky. Je tiež na veriteľovi, akým spôsobom si zabezpečí splnenie dlhu. S protiprávnym stavom (porušením zmluvných podmienok) sa spájajú sankcie, keďže spotrebiteľ je v omeškani s vrátením sumy. Preto sa s ním nemôžu spájať odplatné plnenia, ktoré súvisia so stavom oprávneného držania peňažných prostriedkov dlžníkom podľa podmienok spotrebiteľskej zmluvy (odplatné nároky patria len v právne súladnom stave, rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co/190/2014).

18. S poukazom na vyššie uvedené odvolací súd, po vysporiadaní sa s podstatnými tvrdeniami odvolateľa, s použitím § 387 ods. 1 a 2 CSP rozsudok v zamietnutej časti potvrdil. Odvolací súd má vedomosť o tom, že súdy o uplatňovaných nárokoch na dohodnuté úroky po zosplatnení úverov rozhodujú rozdielne. Na rozdielnosť posudzovania nárokov dohodnutých úrokov popri úrokoch z omeškania by mal reagovať na podnet Najvyšší súd SR zjednotením rozdielných prístupov k rozhodovaniu vo veciach súdmi nižších stupňov.

19. Odvolaním žalobcu bola napadnutá aj časť rozsudku súdu prvej inštancie, v ktorej súd povolil žalovanému zaplatiť prisúdenú istinu s príslušenstvom v mesačných splátkach po 100,- eur, tento rozsudok v časti prisúdenej istiny, úrokov a úrokov z omeškania nadobudol právoplatnosť (žalovaný odvolanie nepodal) a nestal sa predmetom odvolacieho prieskumu. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu bola len dôvodnosť povolenia splátok. Z obsahu spisu je zrejmé, že žalobca sa žalobou podanou proti žalovanému domáhal zaplata sumy 2.475,74 eura s príslušenstvom (ktoré v žalobe bližšie špecifikoval) titulom plnenia zo zmluvy o úvere. Žalovaný v konaní pred súdom prvej inštancie uznal nárok žalobcu čo do dôvodu aj výšky (vo výpovedi na pojednávaní 09.04.2019, čl. 40). Požiadal o možnosť dlžnú sumu splácať v splátkach po 100,- eur mesačne, pretože je invalidným dôchodcom po mozgovej príhode, bol viackrát operovaný a hospitalizovaný a preto úver nesplácal riadne.

20. Podľa § 232 ods. 3 CSP lehota na plnenie je tri dni a plynie od právoplatnosti rozsudku. Súd môže v odôvodnených prípadoch určiť dlhšiu lehotu.

21. V zmysle citovaného ustanovenia mal súd možnosť lehotu troch dní na plnenie v zmysle citovaného ustanovenia CSP predĺžiť, teda určiť, že peňažné plnenie možno plniť v splátkach a zároveň mal určiť výšku splátok a podmienky splatnosti. Ak žalovaný navrhne zaplatiť dlžnú sumu v splátkach a neprítomný žalobca na pojednávaní nevyjadrí súhlas so zaplatením dlhu zaplatiť v splátkach, povinnosťou súdu je výrok rozsudku o umožnení žalovanému zaplatiť dlžnú sumu v splátkach riadne odôvodniť s poukazom na výsledky vykonaného dokazovania navrhnutého žalovaným. Pri priznaní výhody splátok žalovanému súd zohľadňuje najmä výšku priznaného plnenia, platobnú schopnosť žalovaného (jeho osobné a majetkové pomery, ktoré je žalovaný povinný preukázať), v konaní prejavenu snahu o vrátenie poskytnutého úveru a dbá na to, aby platenie dlhu v splátkach neprekročilo 3 roky. Je pritom na úvahe súdu, či po oboznámení sa s relevantnými skutočnosťami (vykonanými dôkazmi) výhodu splátok žalovanému umožní alebo nie, v akom rozsahu a za akých podmienok. Platí ale, že pokiaľ žalovaný o umožnenie uhradiť dlh v splátkach v priebehu konania požiadava, súd sa s tým musí zaoberať a riadne vysporiadať v odôvodnení rozhodnutia, čo sa v danom prípade nestalo a súd prvej inštancie sa v odôvodnení rozsudku vôbec nezmieňuje, z akých dôvodov povolil dlžnú sumu žalovanému zaplatiť v splátkach (odôvodnenie výroku III. rozsudku úplne absentuje).

22. Uvedené nedostatky odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie, ktorý povolil žalovanému zaplatiť prisúdenú sumu v splátkach, bez akéhokoľvek posúdenia a odôvodnenia splnenia podmienok pre povolenie splátok, mali za následok, že napádané rozhodnutie nespĺňalo požiadavky obsiahnuté v ustanovení § 220 ods. 2 CSP na riadne odôvodnenie rozsudku, v dôsledku čoho došlo k porušeniu práva žalobcu na spravodlivý proces.

23. Podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP odvolací súd v časti splatnosti uloženej platobnej povinnosti zrušil rozhodnutie súdu prvej inštancie a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

24. Povinnosťou súdu prvej inštancie v ďalšom konaní, zaoberajúc sa už výlučne splatnosťou žalovanému uloženej povinnosti, bude s použitím § 232 ods. 3 a 4 CSP po doplnení potrebného dokazovania zameraného predovšetkým na osobné, majetkové či zárobkové pomery žalovaného a po zohľadnení vyššie uvedeného právneho názoru odvolacieho súdu, opätovne rozhodnúť o splatnosti povinnosti plniť uloženej žalovanému, pričom rozhodnutie bude potrebné riadne v súlade s § 220 ods. 2 CSP odôvodniť.

25. Podľa § 396 ods. 3 CSP rozhodne aj o náhrade trov tohto odvolacieho konania súd prvej inštancie.

26. Toto uznesenie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).